

Sygn. akt VU 1120/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do odsetek ustawowych

na skutek odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 4 lipca 2013r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje E. K. prawo do odsetek ustawowych:

a./ za opóźnienie w wypłacie renty należnej mu za okres od 1 lutego 2011 roku do 31 maja 2012 roku poczynając od dnia 26 kwietnia 2011 roku do dnia zapłaty,

b./ za opóźnienie w wypłacie renty należnej mu za okres od 1 czerwca 2012 roku do 31 marca 2013 roku poczynając od dnia 16 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty;

2. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt VU 1120/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2013 roku, wydaną w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 grudnia 2011 r. roku w sprawie VU 497/11, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. przyznał wnioskodawcy E. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 r. roku do 31 maja 2012 roku i wypłacił należne wyrównanie za ww. okres w kwocie 29.816,17 zł.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 r. ZUS przyznał E. K. na jego wniosek z dnia 4 maja 2012 r. prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r. i wypłacił mu wyrównanie renty za okres od 1 czerwca 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r. w kwocie 21.504,90 zł.

W dniu 15 maja 2013 r. E. K. wystąpił do organu rentowego z żądaniem wypłacenia mu ustawowych odsetek od wyrównań wypłaconych powyższymi decyzjami. Wniosek w tym przedmiocie złożył ponownie w dniu 24 czerwca 2013 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 4 lipca 2013 r. ZUS odmówił mu prawa do wypłaty odsetek .

W odwołaniu od powyższej decyzji, E. K. podniósł, że ZUS ponosi winę za wypłacenie mu renty za dwa okresy z opóźnieniem i dlatego powinien wypłacić mu poza wyrównaniami także ustawowe odsetki.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania. W odpowiedzi na odwołanie podniósł, iż co do wyrównania za pierwszy okres to jest ono niezasadne, gdyż za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji był dzień wpływu do organu wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, tj. 11 stycznia 2013 r. , zaś decyzja przyznająca rentę zgodnie z w/w wyrokiem została wydana w dniu 23 stycznia 2013 r. tj. 23 dni od wpływu wyroku do ZUS-u .

Jeśli chodzi o wyrównanie za drugi okres to organ podniósł, iż w trakcie toczącego się postępowania w sprawie VU 497/11 (po wydaniu wyroku przyznającego rentę przez Sąd Okręgowy, a w toku postępowania między instancyjnego) w dniu 4 maja 2013 r. E. K. złożył wniosek o dalszą rentę . Wniosek ten w ocenie organu rentowego mógł być rozpoznany dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania sądowego i zwrocie akt organu rentowego z Sądu.

Orzeczeniem z dnia 25 marca 2013 r. Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, że skarżący jest nadal częściowo niezdolny do pracy do 31 marca 2014 r. Po wyjaśnieniu ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji , tj. po uprawomocnieniu orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS, w dniu 12 kwietnia 2013 r. organ rentowy wydał decyzje przyznającą wnioskodawcy rentę na okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r. Decyzja została wydana 4 dni po uprawomocnieniu się w/w orzeczenia , a zatem przed upływem 30 dni od wyjaśnienia okoliczności , dlatego też brak jest podstaw do wypłaty odsetek za zwłokę.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

E. K., urodzony dnia (...), złożył w dniu 1.02.2011 r. wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (dowód: wniosek o rentę k. 1-4 w aktach organu rentowego).

Orzeczeniem z dnia 4.03.2011 roku, lekarz orzecznik ZUS uznał ubezpieczonego zdolnego do pracy

(dowód: orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k.50 w aktach organu rentowego)

Komisja lekarska ZUS, orzeczeniem z dnia 25.03.2011 r. uznała, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

(dowód: orzeczenie komisji lekarskiej ZUS k.58 akt organu rentowego).

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2011 r. ZUS odmówił mu prawa do renty.

W toku postępowania sądowego wywołanego odwołaniem wnioskodawcy od decyzji ZUS-u biegła neurolog B. M. rozpoznała u wnioskodawcy następujące schorzenia:

- encefalopatię pourazową po urazach głowy i kręgosłupa C w 2000 i 2003 r.
- bóle i zawroty głowy pourazowe,
- zespół bólowo - dysfunkcyjny kręgosłupa C i L/S w przebiegu zmian zwyrodnieniowych szczególnie C5-C6 i L5/S1,
- kurcz pisarski,
- nadciśnienie tętnicze,
- chorobę niedokrwienia serca,

- kręgoszynek L5,
- przepuklinę jądra miazdowego L3-L4 i
- zespół piramidowo - pozapiramidowy prawostronny.

Biegła neurolog uznała, iż w badaniu neurologicznym u E. K. dominuje zespół piramidowo pozapiramidowy oraz zespół bólowo – dysfunkcyjny

Przeprowadzone badanie wykazało odchylenie od normy, podobne objawy opisywane są przez lekarzy neurologów leczących wnioskodawcę. Zdaniem biegłego neurologa obecne stadium zaawansowania schorzenia neurologicznego skutkowało częściową okresową niezdolnością do pracy ubezpieczonego w okresie od 1.02.2011 r. do 31.05.2012 r

dowód: opinia biegłego neurologa B. M. k. 17-18. opinia uzupełniająca .neurologa k.31 akt załączonych).

Biegli : psychiatra K. G. oraz kardiolog M. M. (2) nie stwierdzili niezdolności do pracy ubezpieczonego z powodów psychiatrycznych i kardiologicznych.

(dowód: opinia biegłego psychiatry K. G. k-13 oraz kardiologa M. M. (2) k.23 akt załączonych).

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 roku, wydanym w sprawie VU 497/11 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. Zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał E. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 roku do 31 maja 2012 roku.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. k. 56 w aktach sprawy VU 497/11)

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów organu rentowego na okoliczność nie występowania u skarżącego schorzeń neurologicznych we wcześniejszych badaniach, gdyż, jak wynikało z pisma wnioskodawcy oraz z załączonych do akt sprawy kart historii choroby wnioskodawcy (k.43-52) schorzenia neurologiczne występują u wnioskodawcy od paru lat. Już w 2004 r. został u wnioskodawcy stwierdzony zespół korzeniowy szyjny i lędźwiowy.

Dlatego też Sąd Okręgowy, opierając się na opinii podstawowej i uzupełniającej biegłej neurolog przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, uznając, iż nie stoi ternu na przeszkodzie opinia biegłego psychiatry K. G. oraz kardiologa M. M. (2), którzy nie stwierdzili niezdolności do pracy ubezpieczonego z powodów psychiatrycznych i kardiologicznych.

ZUS złożył apelację od powyższego wyroku. W uzasadnieniu apelacji podniósł, iż E. K. jest technikiem , co pozwala go zaliczyć do trzeciego stopnia kwalifikacji. Wykonywał także pracę poniżej posiadanego poziomu kwalifikacji . Istniejące schorzenie neurologiczne nie uniemożliwiło wnioskodawcy wykonywania pracy zarobkowej.

Rozprawa apelacyjna w dniu 12 września 2012 r. została odroczona celem przesłuchania biegłej neurolog B. M..

Na rozprawie w dniu 5 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłej . Biegła B. M. podtrzymała wnioski końcowe zawarte w opiniach sporządzonych w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w całej rozciągłości.

Odnosząc się do zawartego w apelacji zarzutu organu rentowego dotyczącego nie uwzględnienia przez biegłą kwalifikacji wnioskodawcy biegła podniosła, iż miała na uwadze, że jest on technikiem budowlanym, technikiem sanitarnym, a jego praca wymagała wzmoczonego wysiłku fizycznego.

Rozpoznanie dotyczy 3 schorzeń na które cierpi wnioskodawca , co potwierdza sam organ rentowy . Jest to koincydencja 3 głównych schorzeń : zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa , zmiany pourazowe (encefalopatia) i zespół

piramidowy – pozamirodowy (obserwacja w kierunku Parkinsona) , wieloletnia obserwacja kliniczna tych schorzeń . Biegła ta zwróciła uwagę, iż zmiany EEG od lat się utrzymują.

Biegła podkreśliła, iż same schorzenia neurologiczne powodują niezdolność do pracy, bo ich wynikiem są zaburzenia równowagi, brak koordynacji ruchowej, a jego kwalifikacje wymuszają określoną pozycję ciała .

Pacjent miał niedowład prawostronny, brak zborności, zespół bólowy, wzmożone napięcie mięśniowe, dlatego w ocenie biegłej nie był on zdolny ani psychicznie ani fizycznie do pracy.

Apelacja organu rentowego została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 5 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie III AUa 230/12.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, iż wobec treści zarzutów apelanta , a dotyczących kwestii występowania u wnioskodawcy niezdolności do pracy koniecznym było uzupełniające przesłuchanie biegłej neurolog. Ze złożonej opinii wynikał kategoryczny wniosek , że E. K. jest osoba częściowo niezdolną do pracy okresowo od 1 lutego 2011 r. do 31 maja 2012 r. Zespół piramidowo – pozapiramidowy wyraża się w niedowładzie prawostronnym , zaburzeniami równowagi i braku koordynacji ruchowej . Biegła wskazała, że w stanie zdrowia ubezpieczonego mogą być okresy poprawy i pogorszenia, ale generalnie stan kliniczny trwa już wiele lat , a przebyte urazy też mają wpływ na stan chorego.

(dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi k. 108 w aktach sprawy VU 497/11)

ZUS nie wniósł skargi kasacyjnej od powyższego wyroku.

Akta rentowe zostały zwrócone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi do organu rentowego w dniu 9 stycznia 2013 r.

Odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi został doręczony organowi rentowemu w dniu 15 maja 2013 r. 2011 roku.

Decyzją z dnia 23 stycznia 2013 roku, wydaną w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 grudnia 2011 r. roku w sprawie VU 497/11, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w T. przyznał wnioskodawcy E. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 r. roku do 31 maja 2012 roku i wypłacił należne wyrównanie za w/w. okres w kwocie 29.816,17 zł.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 r. ZUS przyznał E. K. na jego wniosek z dnia 4 maja 2012 r. prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r. i wypłacił mu wyrównanie renty za okres od 1 czerwca 2013 r. do 30 kwietnia 2013 r. w kwocie 21.504,90 zł.

W dniu 15 maja 2013 r. E. K. wystąpił do organu rentowego z żądaniem wypłacenia mu ustawowych odsetek od wyrównań wypłaconych powyższymi decyzjami. Wniosek w tym przedmiocie złożył ponownie w dniu 24 czerwca 2013 r.

Zaskarżoną decyzją z dnia 4 lipca 2013 r. ZUS odmówił mu prawa do wypłaty odsetek .

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje w dużej części na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie zaskarżona decyzja dotyczy dwóch żądań skierowanych przez wnioskodawcę do organu rentowego.

Pierwsze odnosi się do opóźnienia w wypłacie renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy przyznanej mu decyzją z dnia 23 stycznia 2013 roku, wydaną w wykonaniu prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie VU 497/11 na okres od 1 lutego 2011 r. roku do 31 maja 2012 roku. ZUS wypłacił mu

wyrównanie w styczniu 2013 r. w kwocie 29.816,17 zł, zaś skarżący żąda ustawowych odsetek od kwoty wyrównania od dnia 1 lutego 2011 r., tj. daty początkowej przyznanej mu renty.

Powyższe żądanie należało ocenić w aspekcie przepisów art. art.85 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585, ze zm.) w związku z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.).

Zgodnie z art. 85 ust.1 cyt. ustawy, jeżeli organ rentowy - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Jednocześnie w myśl art.118 ust.1 i 1a cyt. wyżej ustawy organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Jednak w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego (przede wszystkim sądu ubezpieczeń społecznych) za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Powołanych przepisów nie można interpretować w oderwaniu od utrwalonego w tym zakresie orzecznictwa Sądu Najwyższego oraz treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 11 września 2007r. w sprawie P 11/07, który rozstrzygał o zgodności art.118 ust.1a z Konstytucją. W uzasadnieniu powołanego wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że przez pojęcie "wyjaśnienie ostatniej niezbędnej okoliczności" z art. 118 ust. 1a należy rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia.

Stąd też 30-dniowy termin na wydanie decyzji w sprawie świadczenia i jego wypłaty w razie, gdy prawo do świadczenia zostało ustalone przez sąd, powinien być liczony od dnia doręczenia wyroku sądu tylko wtedy, gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy (np. błędne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS w sprawie niezdolności do pracy), termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia. W podobny sposób interpretuje cyt. art. 118 ust. 1a Sąd Najwyższy.

W jego orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że do wyłączenia obowiązku wypłaty odsetek nie jest wystarczające wykazanie, że organ rentowy nie ponosi winy w powstaniu opóźnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 2004 r., II UK 485/03, OSNP 2005, Nr 10, poz. 147). W wyroku z 25 stycznia 2005 r., I UK 159/04 (OSNP 2005, Nr 19, poz. 308), Sąd Najwyższy przyjął, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, zwłaszcza gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia, oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Najwyższy podniósł też, że wówczas, gdy organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem, a po stronie ubezpieczonego nie występował obowiązek wykazania żadnych innych okoliczności uzasadniających jego wniosek, to dla obowiązku zapłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia nie mogą mieć znaczenia okoliczności dotyczące przebiegu postępowania sądowego, zwłaszcza gdy w tym postępowaniu nie ustalono żadnych nowych przesłanek wypłaty świadczenia, których wykazanie ciążyło na ubezpieczonym, a które nie były znane (nie mogły być znane) organowi rentowemu. W uzasadnieniu wyroku z 21 czerwca 2012r. w sprawie III UK 110/11 Sąd Najwyższy wywodził, iż w celu ustalenia, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie spowodowane błędem w ustaleniach faktycznych, konieczne jest wykazanie, że w przepisany terminie ZUS nie dysponował

materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia. W takiej sytuacji Sąd Najwyższy podkreślił jednak konieczność uwzględnienia tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 r., I UK 345/08, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 293).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy to sporną okolicznością faktyczną, mającą wpływ na ustalenie prawa do świadczenia rentowego i jego wypłaty, było stwierdzenie istnienia u wnioskodawcy niezdolności do pracy.

Stąd w kontekście prawa do odsetek istotne było ustalenie, czy organ rentowy, w ramach udzielonych mu kompetencji i nałożonych obowiązków, podjął określone działania zmierzające do wyjaśnienia tej okoliczności, warunkującej prawo do świadczenia. Warto w tym miejscu podkreślić, iż w postępowaniu przed organem rentowym ustalenie odnośnie istnienia niezdolności do pracy dokonywane jest w myśl art. 14 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w formie orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, a zgodnie z art. 14 ust. 3 tej ustawy orzeczenie lekarza orzecznika (...) lub komisji lekarskiej stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo uzależnione jest od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Ewentualne błędy lekarza orzecznika czy komisji lekarskiej muszą być uznane za błędy organu rentowego ze wszystkimi konsekwencjami, także wynikającymi z zastosowania art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (por. uzasadnienie powołanego wcześniej wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r., P 11/07, OTK-A 2007, Nr 8, poz. 97).

Jak wywiódł Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wskazanego wyżej wyroku z 21 czerwca 2012r., III UK 110/11, wydanie orzeczenia w przedmiocie niezdolności do pracy oraz jego kontrola dokonywana przez głównego lekarza orzecznika oddziału, stanowią niezbędne etapy postępowania prowadzonego przez organ rentowy w sprawach o świadczenia rentowe. Ponadto, zarówno lekarz orzecznik, jak i główny lekarz orzecznik oddziału, działają w ramach organu rentowego.

Jeśli zatem wydanie nieprawidłowej decyzji w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy byłoby następstwem niewłaściwej oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, dokonanej przez lekarza orzecznika lub głównego lekarza orzecznika oddziału, a więc następstwem niewłaściwych ustaleń faktycznych, to błąd taki należy uznać za błąd organu rentowego, powodujący jego odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z ustalonym stanem faktycznym, decyzją z dnia 4 kwietnia 2011 r. ZUS odmówił mu prawa do renty na podstawie orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 25 marca 2011 r. uznała skarżącego za zdolnego do pracy. Jak wynika z uzasadnienia wyroku w sprawie VU 497/11 i zawartości akt rentowych orzeczenie komisji lekarskiej zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, kart informacyjnych leczenia szpitalnego z 2011 r., zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniach: 25 stycznia 2011 r., 4 marca 2011 r. i wyników badań dodatkowych.

Orzeczenie Komisji (k. 58 akt ZUS) poza stwierdzeniem, że skarżący nie jest niezdolny do pracy nie zawiera ani oceny rodzaju schorzeń ani ich stopnia zaawansowania. Z dalszych pism ZUS-u składanych w toku postępowania sądowego wynika, iż w składzie (...) było 2 neurologów.

W dniu 28 kwietnia 2011 r. wnioskodawca złożył odwołanie od powyższej decyzji.

Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2011 roku, wydanym w sprawie VU 497/11 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Tryb. Zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał E. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 lutego 2011 roku do 31 maja 2012 roku.

Z lektury akt powyższej sprawy wynika, iż Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów organu rentowego na okoliczność nie występowania u skarżącego schorzeń neurologicznych we wcześniejszych badaniach, gdyż, jak wynikało z pisma wnioskodawcy oraz z załączonych do akt sprawy kart historii choroby wnioskodawcy (k.43-52) schorzenia neurologiczne występują u wnioskodawcy od paru lat. Już w 2004 r. został u wnioskodawcy stwierdzony zespół korzeniowy szyjny i lędźwiowy.

W toku postępowania sądowego w sprawie VU 497/11 wywołanego odwołaniem wnioskodawcy od decyzji ZUS-u biegła neurolog B. M. rozpoznała u wnioskodawcy następujące schorzenia:

- encefalopatię pourazową po urazach głowy i kręgosłupa C w 2000 i 2003 r.
- bóle i zawroty głowy pourazowe,
- zespół bólowo - dysfunkcyjny kręgosłupa C i L/S w przebiegu zmian zwyrodnieniowych szczególnie C5-C6 i L5/S1,
- kurcz pisarski,
- nadciśnienie tętnicze,
- chorobę niedokrwienia serca,
- kręgozmyk L5,
- przepuklinę jądra miazdzystego L3-L4 i
- zespół piramidowo - pozapiramidowy prawostronny.

Biegła neurolog uznała, iż w badaniu neurologicznym u E. K. dominuje zespół piramidowo pozapiramidowy oraz zespół bólowo – dysfunkcyjny

Przeprowadzone badanie wykazało odchylenie od normy, podobne objawy opisywane są przez lekarzy neurologów leczących wnioskodawcę.

Zdaniem biegłego neurologa stadium zaawansowania schorzenia neurologicznego skutkowało częściową okresową niezdolnością do pracy ubezpieczonego w okresie od 1.02.2011 r. do 31.05.2012 r

(dowód: opinia biegłego neurologa B. M. k. 17-18. opinia uzupełniająca .neurologa k.31 akt załączonych).

Dlatego też Sąd Okręgowy, opierając się na opinii podstawowej i uzupełniającej biegłej neurolog przyznał ubezpieczonemu prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, uznając, iż nie stoi ternu na przeszkodzie opinia biegłego psychiatry K. G. oraz kardiologa M. M. (2), którzy nie stwierdzili niezdolności do pracy ubezpieczonego z powodów psychiatrycznych i kardiologicznych.

Biegła B. M. w opinii uzupełniającej przed Sądem Apelacyjnym w Łodzi podtrzymała wnioski końcowe zawarte w opiniach sporządzonych w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w całej rozciągłości.

Odnosząc się do zawartego w apelacji zarzutu organu rentowego dotyczącego nie uwzględnienia przez biegłą kwalifikacji wnioskodawcy biegła podniosła, iż miała na uwadze, że jest on technikiem budowlanym, technikiem sanitarnym, a jego praca wymagała wzmoczonego wysiłku fizycznego.

Rozpoznanie dotyczyło 3 schorzeń na które cierpi wnioskodawca , co potwierdza sam organ rentowy . Jest to koincydencja 3 głównych schorzeń : zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa , zmiany pourazowe (encefalopatia) i zespół piramidowy – pozamirodowy (obserwacja w kierunku Parkinsona) , wieloletnia obserwacja kliniczna tych schorzeń . Biegła ta zwróciła uwagę, iż zmiany EEG od lat się utrzymują.

Biegła podkreśliła, iż same schorzenia neurologiczne powodują niezdolność do pracy, bo ich wynikiem są zaburzenia równowagi, brak koordynacji ruchowej, a jego kwalifikacje wymuszają określoną pozycję ciała .

Zaznaczyła, iż pacjent miał niedowład prawostronny, brak zborności, zespół bólowy, wzmożone napięcie mięśniowe, dlatego w ocenie biegłej nie był on zdolny ani psychicznie ani fizycznie do pracy.

Apelacja organu rentowego została ostatecznie oddalona przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 5 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie III AUa 230/12.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Apelacyjny podniósł, iż wobec treści zarzutów apelanta , a dotyczących kwestii występowania u wnioskodawcy niezdolności do pracy koniecznym było uzupełniające przesłuchanie biegłej neurolog. Ze złożonej opinii wynikał kategoriyczny wniosek , że E. K. jest osobą częściowo niezdolną do pracy okresowo od 1 lutego 2011 r. do 31 maja 2012 r. Zespół piramidowy – pozapiramidowy wyraża się w niedowładzie prawostronnym , zaburzeniami równowagi i braku koordynacji ruchowej . Biegła wskazała, że w stanie zdrowia ubezpieczonego mogą być okresy poprawy i pogorszenia, ale generalnie stan kliniczny trwa już wiele lat , a przebyte urazy też mają wpływ na stan chorego.

Analiza akt sprawy VU 497/11 nie wykazuje zdaniem Sądu Okręgowego , iż w toku postępowania sądowego zaistniały jakiegokolwiek nowe istotne okoliczności dotyczące stanu zdrowia E. K. , które uzasadniałyby odmienną ocenę jego zdolności do pracy niż w postępowaniu przed ZUS. Przeciwnie, schorzenia neurologiczne , na jakie cierpi skarżący trwają już wiele lat, czego potwierdzeniem są utrzymujące się zmiany w EEG. Trudno w tym miejscu odnieść się do merytorycznej zawartości orzeczenia Komisji Lekarskiej z uwagi na jego lakoniczność i ogólnikowość, tym bardziej, co podkreślał organ rentowy, iż w jej składzie było dwóch neurologów.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym , wynikającym wprost z opinii podstawowych i uzupełniających biegłej neurolog, które były podstawą prawomocnego wyroku przyznającego wnioskodawcy prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lutego 2011 r. 2010r. do 31 maja 2012r., uzasadnione jest zdaniem Sądu Okręgowego ustalenie, że organ rentowy rozpoznając wniosek o rentę, błędnie pominął istotne okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawcy, a w szczególności fakt, iż rozpoznanie dotyczyło 3 schorzeń na które cierpi wnioskodawca , co potwierdza sam organ rentowy . Jest to koincydencja 3 głównych schorzeń : zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa , zmiany pourazowe (encefalopatia) i zespół piramidowy – pozamirodowy (obserwacja w kierunku Parkinsona) , wieloletnia obserwacja kliniczna tych schorzeń . ZUS dysponował takimi samymi dowodami medycznymi, które potwierdzały powyższe rozpoznanie – w tym zaświadczeniem o stanie zdrowia. i historią choroby z 2011 r. Sam fakt dopuszczenia przez Sąd Apelacyjny dowodu z uzupełniającej opinii biegłego neurologa wynikała z konieczności odniesienia się przez biegłą do kwestii kwalifikacji wnioskodawcy w aspekcie zdolności do pracy , nie jest natomiast wynikiem pojawienia się nowej , istotnej okoliczności , nieznaney organowi rentowemu, a pominiętej przez Sąd Okręgowy.

ZUS w toku prowadzonego postępowania orzeczniczego miał zatem możliwości poczynić prawidłowe ustalenia dotyczące niezdolności wnioskodawcy do pracy.

Tym samym należało uznać ,że opóźnienie w wypłacie świadczeń rentowych jest następstwem okoliczności, za które ZUS ponosi odpowiedzialność .

W myśl art.118 ust.1 i 1a organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Taką możliwość organ rentowy miał w dacie wydania orzeczenia przez komisję lekarską , tj. 25 marca 2011 r., a zatem zgodnie z

powołanym przepisem w zwłoce pozostawał po upływie 30 dni od tej daty - od 26 kwietnia 2011 r. W kontekście tych ustaleń brak podstaw do przyznania prawa do odsetek za okres wcześniejszy od 1 lutego 2011 r. (data złożenia wniosku o rentę) a zarzuty zawarte w odwołaniu w tym zakresie nie zawierają żadnej argumentacji zasługującej na uwzględnienie .

Dodać należy, iż okoliczność, że w wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. wydanego w sprawie VU 497/11 i wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi nie orzeczono o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w ustalaniu prawa i wypłacie świadczenia nie pozbawia wnioskodawcy prawa do wypłaty odsetek.

Brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie pozbawia bowiem ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia. W takiej sytuacji w procesie o odsetki od wypłaconego z opóźnieniem świadczenia należy przeprowadzić postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 roku, I UZP 2/11, Biul. SN 2011/3/25).

Reasumując w świetle zebranego materiału dowodowego i na podstawie powołanych wyżej przepisów stwierdzić należało, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i winien wypłacić odsetki od wyrównania świadczenia rentowego przyznanego wnioskodawcy na mocy decyzji z dnia 23 stycznia 2013 roku poczynając od dnia 26 kwietnia 2011 r. (tj. upływu 30 dni od daty orzeczenia Komisji Lekarskiej ZUS).

Jeśli chodzi zaś o drugie żądanie , które dotyczy wypłaty ustawowych odsetek od wyrównania dalszej renty przyznanej E. K. na okres od dnia 1 czerwca 2012 r. do dnia 30 marca 2014 r. mocy decyzji z dnia 12 kwietnia 2013 r. – Sąd Okręgowy uznał odwołanie skarżącego w tej części za w pełni uzasadnione.

Lektura akt rentowych wykazała, iż wniosek o rentę został przez niego złożony w dniu 4 maja 2012 r., akta rentowe załączone były wówczas do sprawy VU 497/11 i znajdowały się wraz z apelacją organu rentowego w Sądzie Apelacyjnym w Łodzi.

ZUS nie zwracał się o wypożyczenie akt rentowych , a zostały one zwrócone przez Sąd Apelacyjny w dniu 15 stycznia 2013 r. W dniu 11 marca 2013 r. E. K. ponaglił organ rentowy do wydania merytorycznej decyzji w przedmiocie wniosku o rentę z 4 maja 2012 r. Został on wówczas skierowany do lekarza orzecznika ZUS , który orzeczeniem z dnia 25 marca 2013 r., uznał skarżącego za częściowo niezdolnego do pracy na okres od 1 czerwca 2012 r. do 31 marca 2014 r.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2013 r. ZUS przyznał E. K. na jego wniosek z dnia 4 maja 2012 r. prawo do dalszej renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2014 r. i wypłacił mu wyrównanie renty za okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r. w kwocie 21.504,90 zł.

Świadczenie płatne miało być do 15 każdego miesiąca .

Oceniając powyższe działania organu rentowego Sąd uznał, iż ponosi on także w tym zakresie odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i winien wypłacić odsetki od wyrównania świadczenia rentowego za wskazany wyżej okres.

Tłumaczenie organu rentowego, iż nie mógł on rozpoznać tego wniosku z powodu barku akt rentowych jest dla Sądu Okręgowego zupełnie niezrozumiałe.

Fakt, iż sprawa VU 497/11 nie była jeszcze prawomocnie zakończona nie stanowił w żadnym razie przeszkody do rozpoznania kolejnego wniosku o rentę. Gdyby tak było, organ rentowy na etapie postępowania administracyjnego wydałby decyzję zawieszającą postępowanie do czasu zakończenia powyższej sprawy . Nic nie stało zdaniem Sądu Okręgowego na przeszkodzie, aby zwrócić się do Sądu Apelacyjnego, w którym akta sprawy VU 497/11 oczekiwały na

rozpoznanie apelacji , o wypożyczenie akt rentowych w celu rozpoznania nowego wniosku o rentę. Tak zresztą dzieje się w wielu tego rodzaju sprawach. Tymczasem organ rentowy wniosek ten rozpoznał po upływie przeszło 10 miesięcy od daty jego złożenia.

Gdyby działał prawidłowo wydałby decyzję w terminie dni 30 , tj. do dnia 4 czerwca 2012 r. , a skoro renta płatna była do 15 każdego miesiąca – Sąd Okręgowy przyjął, iż od dnia 16 czerwca 2012 r. ZUS pozostawał w zwłoce w wypłacie renty i tę datę przyjął jako datę początkową od której należą się wnioskodawcy ustawowe odsetki za zwłokę w wypłacie mu wyrównania renty za okres od 1 czerwca 2012 r. do 30 kwietnia 2013 r.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 a i b sentencji.

Dalej idące odwołanie jak bezzasadne z przyczyn wskazanych powyżej podlegało oddaleniu .

Dlatego też Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 sentencji.